

Buddha i Las Vegas

Buddha i Las Vegas

SIDDHARTHA SEBASTIAN LARSSON

notis

NOTIS

info@notisforlag.se, www.notisforlag.se

TEXT Siddhartha Sebastian Larsson

OMSLAG Jan Petterson

FOTO OMSLAG Andreas Larsson

INLAGA Kolade Stephens

TRYCK Scandbook, 2011

ISBN 978-91-978414-5-0

”Alla stora människor är drömmare.”
– reklam från Svenska Spel

INNEHÅLL

Prolog ♦ 9

1 Pocahontas ♦ 11

2 Hos pappa ♦ 69

3 Sensei undervisar om all-in ♦ 101

4 Indien: en annan dag av jul ♦ 137

5 Buddha i Las Vegas ♦ 167

6 Zen och konsten att inte spela poker ♦ 231

Epilog ♦ 241

Författarens tack ♦ 243

Appendix ♦ 245

Den är till dig. Tro mig.

PROLOG

JAG ÄR FJORTON ÅR och har precis lärt mig att andas från magen. Jag andas mjukt, djupt och doftande – som om jag, likt Ferdinand, luktade på en blomma. Med korslagda ben försvinner jag in i min egen tystnad. Jag avskärmar mig från omvärlden, slutar gå i skolan och föraktar allt vad böcker heter.

”Du måste gå i skolan”, säger mamma.

”Varför orkade han inte?” säger jag.

”Jag förstår att det är svårt... men det är vi två nu.”

”Jag vill inte gå i skolan. Jag pallar inte.”

”Okej, du kan stanna hemma en vecka till”, fortsätter mamma, ”men kan du åtminstone inte spela lite tevespel som en normal tonåring.”

Men Super Mario Bros och hans svampsamlade är ingenting för mig.

”Kan du inte lyssna på Metallica eller Stones, istället för att ha så tyst omkring dig. Jag tror det vore bra för dig.”

Men inte heller musiken lockar. Inga yttre attribut ska få störa min koncentration. Nätterna igenom sitter jag stilla och stirrar in i väggen, där en plansch på Amidala i *Star Wars* brukade hänga, och försöker känna den där djupa magandningen som bara indiska gurus verkar kunna.

”Någonting måste du väl göra?” envisas mamma.

”Jag kan ju alltid ringa farfar”, säger jag.

”Nej, ring inte farfar.”

Men jag ringer farfar.

POCAHONTAS

HEJ! MITT NAMN ÄR SIDDHARTHA. Precis som Buddha. Det hela började när pappa dog. Han lämnade efter sig en anteckningsbok med olika andningstekniker, övningar och en hel sida om meditationens fem stadier.

Nej, nej, vänta. Jag börjar såhär istället: jag har två olika personligheter. Den ena personen som förmodligen hade lyckats rätt bra i livet om han inte hade behövt komma dragandes med den andre typen, Siddhartha. Han som alltid tar dåliga beslut och inte kan kontrollera sig själv, han som är en misslyckad sate som aldrig vet sitt eget bästa, han som alltid följer minsta ingivelse och vink, han som har svårt att analysera sina egna känslor och acceptera verkligheten så som den är.

Men, definitionen av Siddharthas beteende sträcker sig långt längre än det psykologiska uppslagsverkets ord om desorienterat tänkande, hallucinatoriskt beteende, alienation från omvärlden och ett fokus som är koncentrerat kring det egna jaget. Siddhartha har alltid närt en strategi, medveten eller omedveten, för att undvika denna smärtsamma verklighet. Jag tror att det är möjligt att vara lycklig i denna värld, men det känns som om Siddhartha ger upp hela tiden, som om han medvetet vill vara olycklig. Okej, nu börjar vi om.

Sid, ta det från början.

Hej! Mitt namn är Siddhartha. Precis som Buddha. Det hela började när pappa dog. Han lämnade efter sig en anteckningsbok med olika andningstekniker, övningar och en hel sida om meditationens fem stadier. Pappa hade ett block där han skrev om hur man förbereder sig, andningsmässigt, inför döden. Det fanns tydligen olika sätt att andas på för alla situationer i livet: om man behövde varaktig avslappning, om man var döende, om man ville komma över en förlorad kärlek, eller om man bara ville bli mer kreativ och arbetsam.

”Att andas”, skrev pappa, ”är ingen avslappningsövning, det är en uppmärksamhetsövning. Det är hela skillnaden på liv och död.”

Jag började med den lättaste övningen: rota din andning i buken. Det gick ut på att man med stor uppmärksamhet följde hur magen växte för att sedan långsamt försöka känna hur den sjönk ihop igen. Att andas med näsan på detta sätt, djupt ner i magen, var avkopplande och hjälpte mig att klara av skolans påfrestningar. Mamma tyckte mest det var löjligt humbug och hade aldrig förstätt var pappa fått alla sina idéer ifrån. Det gick till och med så långt att jag under vissa gymnastiklektioner bara satt och stirrade in i en vägg istället för att delta i den obligatoriska undervisningen. Mina klasskamrater trackade mig och kallade mig för den sovande Jesus. Jag log i mitt inre och tyckte det var rätt roligt att de blandade ihop två av de största världsreligionerna. Jag visste inte då att de skulle omvandla denna verbala hets till praktisk förnedring.

Under en gymnastiklektion hade coolgänget i parallellklassen förberett en akut aktion mot mitt stillasittande. ”Vi ska duscha dig”, sa ledaren för mobbinggänget när lektionen var slut. Jag förstod inte att de menade allvar förrän en stor hink med iskallt vatten hölls över mig. ”Vakna, din idiot”, skrek de. Jag bestämde mig, då och där, på ett trägolv i skolans gymnastiksal, för att bli en jävel på poker. Jag slutade gå till skolan. Kortspel skulle bli min räddning, min hämnd. Jag skulle bli något – någon att räkna med. De visste inte vem de bråkade med. Eller så visste de det.

Det var i alla fall farfar som lärde mig att spela.

”Poker är sånt man måste kunna om man ska klara sig i livet”, sa han.

Efter några månader fick jag följa med farfar på hans pokeraftnar.

Jag vann oftast mot de gamla rävarna. Det kunde bli någon hundralapp i veckan. En rökig källarlokal, odammade gardiner och en rund stålampa över ett vickande träbord. Så såg det ut. Där växte jag upp. Jag lärde så småningom min vän Profeten att spela. Vi roades mycket av detta, som vi valde att kalla det, Djävulens Spel. Till en början spelade vi med tändstickor, men snart skulle vi spela om våra egna kroppar.

Farfar kallade mig för Sid The Kid, efter den legendariske pokerspelaren The Cincinnati Kid. ”Du har talang”, sa han. Jag var uppmärksam och mitt sinne för strategier utvecklades i takt med alla de rollspel jag hängav mig åt. Kanske kom jag och farfar närmre varandra på grund av pappas död. Jag vågade aldrig fråga. Men jag minns den där kvällen, samma dag som pappa gick bort. Jag fick sova över hos farfar. Tystnaden, den absoluta, svävade som en trygg doft i hans lägenhet, men hur jag ändå, på grund av rädslor och skuld, knappt vågade stanna i det ögonblicket.

Mamma, däremot, tyckte inte att jag hade talang för poker.

”Du har möjligtvis talang för att bluffa”, sa hon.

Hon skällde på farfar som varje vecka tog med mig till sina slutna klubbar och skumma sällskap.

”Pojken måste få uppleva olika saker”, skrockade farfar.

”Du av alla borde väl inse att han inte ska lära sig spela!” dundrade mamma.

”Herregud, mer långsint kärring än dig får man leta efter! Poker är nyttigt. Poker handlar om livet. Alla USA:s presidenter har spelat poker.”

”Strunt, poker handlar bara om vem som är mest oärlig. Och hur gick det egentligen”, sa mamma och stirrade farfar i ögonen, ”när du var i Las Vegas?”

Jag fick alltid en klump i magen när mamma tog upp Las Vegas. Inte för att jag tyckte att hon var för hård mor farfar, utan snarare för att jag fick tillbaka känslan av att sitta framför teven och titta på Tipslördag. Jag ville inte vinna. Jag mindes hur jag den där dagen, i vår lägenhet i Lund, satt i vår röda manchestersoffa och käkade salta pinnar, farfar drack öl och mamma stod i köket och gräddade pannkakor. Farfar och jag tittade på det sista loppet och vår häst,

Born Quick, vann med en noslängd. Vi var ensamma vinnare på V65. Mamma kom springande från köket med stekpannan i handen och farfar började räkna ut hur mycket extrapengar femmorna skulle generera. Själv satt jag tyst och tänkte: nu kommer de och tar oss, vi måste fly, de kommer att ta oss nu.

”Mamma”, sa jag, ”tror du att vi blir rånade?”

”Åh, lilla gubben”, sa hon, ”vad pratar du för strunt. Det är ingen som vill oss illa. Dessutom är det farfar som betalt systemet. Vi får prata mer om detta senare.”

”Jo, men... men... farfar har ju vunnit en miljon. Tänk, alla tjuvar kommer veta att han har vunnit.”

”Grubbla inte på det. Det är ingen som kommer att få reda på någonting. Synd bara att pappa inte fick uppleva detta.”

Där satt jag i soffan. Tittade på stekpannan som mamma hade i handen. Jag visste inte vad jag skulle tro. Jag tog upp pannkakorna med händerna och började äta. Det var det enda jag vågade. Äta. Jag satt stilla, tuggade långsamt. Gav en pannkaka till farfar. Han tog den hel i sin mun och fortsatte att anteckna och räkna. Jag stängde av ljudet på teven. Kylskåpet började brumma ute i köket. Jag tittade på mamma. Hon tittade på teven. Alla verkade förstå. Utom jag.

Det var en glädjens dag som sedermera skulle förvandla farfar till en godmodigt viagraknaprande, tevetittande, brödbakande galning. Siddhartha hade hjälpt farfar att snickra ihop ett V65-system. Det var Sid som valde ut den avgörande spiken, Born Quick. Och det slutade mycket riktig med att de vann en miljon kronor. Men farfar sparade ingenting av vinsten till sitt barnbarn. Efter två resor till Las Vegas hade han spelat bort alla pengarna. Siddhartha skulle givetvis, åtta år senare, göra samma misstag.

Profeten och jag var festivallystna tonåringar. Sommaren kom med sina befriande vingslag och vi åkte över till Roskilde för att se R.E.M. Det var vår första festival och förväntan vibrerade i luften. Den första glimrande, glittrande Roskildenatten berövade två danska tjejer oss vår stolthet. De tog våra kläder och pengar och lämnade oss ensamma i ett tält med några filtar och en sliten kortlek som sällskap.

”Aldrig mer”, sa jag och såg mig omkring i tvåmanstället.
En lätt panik för det trånga utrymmet spred sig i kroppen.
”Aldrig mer vad?” sa Profeten och började leka med kortleken.
”Det här. Hur fan kunde vi förlora? Hur kunde vi somna ifrån allting?”

”Hur mycket drack du egentligen?”

”Du då! Du försökte lära den där blonda tjejen hur man andas från magen.”

”Danmark är inte ett land för kärlek”, sa jag.

”Äh... nu ska du inte vara så negativ. De var fina flickor. Fy fan vad fina de var...”

”Men de kunde ju knappt spela. Hur kunde vi förlora? Om vi hade vunnit hade det stått två danska flickor och dansat nakna för oss nu. Förstår du? Detta ska aldrig mer få inträffa. Lova mig det.”

”Min vän”, sa Profeten och la handen på min axel, ”jag lovar dig... vi ska bli världens bästa pokerspelare... i alla fall du. Det är du som har talang.”

”Äh, jag vet inte. Vi måste hitta pokerguden inom oss.”

”Det finns ingen Gud, men pokeränglar finns det gott om.”

Det skulle dröja länge innan vi såg ljuset i pokermörkret. Innan de där änglarna uppenbarade sig. När jag kom hem från Danmark var jag trött på att styra min andning och att försöka uppnå frid i sinnet. Dessutom var meditationen en smärtsam påminnelse om pappas stora passion i livet. Även pokern gick i ide. Mamma förbjöd mig att träffa farfars suspekta polare. Det fanns inga ställen kvar att spela på för en korthaj som bara fyllt femton år. Och incidenten i Roskilde lämnade en besk smak efter sig. Men jag hade, i hemlighet, slutit ett förbund med pappa om att jag en dag skulle bli en berömd guru. Pappa skulle sitta där uppe i himlen, eller gömma sig i ett stort Bodhitråd och mumla för sig själv: min son kan verkligen konsten att sitta still. All pappas ansträngning skulle inte vara förgäves. Hans mystiska anteckningsbok, hans enträgna tester, hans luriga gåtor och hans ständiga försök att försöka få mig att förstå att ödet har en speciell resa just för mig. Han pratade aldrig direkt om ödet, men jag tror det var det han syftade på.

Jag hade lovat honom att han aldrig skulle få ångra det arbete som

strömmade genom de kärlekshandlingar som han med en faders stolthet utfört. Jag skulle lära mig det lugna livets latent lärdomar. Ett stilla och omsorgsfullt liv skulle vänta mig. Men hur? Men var? Men när? Jag insåg tidigt att denna dröm inte kunde förverkligas om jag inte tjänade rikligt med pengar. För hur skulle jag kunna sitta stilla ett helt liv om jag inte hade en stor förmögenhet att falla tillbaka på? Jag ville göra pengar och jag ville göra det snabbt. Först satte jag i system att sno böcker från stadsbiblioteket i Lund. Det blev mest enkla böcker, *Främlingen*, *Halv elva en sommarkväll*, *I väntan på Godot*, *Änglar blåser hårt*, i fina, svenska, förstaupplagor. Jag lindade in böckerna i aluminiumfolie och undkom på så sätt bibliotekets röntgenstrålar. Det blev aldrig någon bokskandal á la Karl Fields. Jag förstod att jag var tvungen att bli utbildad inom biblioteksväsendet för att få tillgång till de riktigt fina exemplaren, och min samhällslinje erbjöd inga sådana alternativ.

Siddhartha har alltid fuskat, alltid letat efter genvägar som förkortat lidandet. Det började på lågstadiet. Han fuskade i kärlek. Han frågade chans på tre tjejer samtidigt, för att oddsen att bli ihop med någon av dem skulle öka. Flickorna genomskådade hans trick och startade en hata-killar-med-pottfrisyr-klubb. Fuskandet fortsatte. I högstadiet myglade han på alla glosförhör. Han skrev svaren på suddgummin, insidan av boxershortsens eller i handen. Ända upp på gymnasienivå fuskade Siddhartha. När han för tredje gången skulle ha omprov på kristendomens historia hade han virat en lapp med Abrahams släkt-tavla runt sin snopp. Sen gick han in på toaletten och memorerade allt, för att sedan, som en robot, rapa ut allt på provet. Det var ett lyckat fusk, om det nu finns några sådana.

Genvägen att stjäla böcker på biblioteket hade varit ett fiasko. Så jag prövade att sälja frukt och grönt på landsbygden. Det var misslyckat. Jag var alldeles för ung. Så jag försökte ta patent på såpbubblor som aldrig spricker. Det gick ett tag men sen sprack även den drömmen. Men jag blev inte nedslagen. Alla vuxna hade sagt, du kan bli vad du vill, bara du jobbar hårt för det. Jag tyckte inte om när de sa så, det ställde orimliga krav på en, men på något sätt var det en fin

tröst. Du kan bli vad du vill i hela världen. Även president i USA, hade jag frågat. Och de vacklade inte. Även president kunde jag bli. Så stora möjligheter fanns för varje grabb som växt upp på 80-talet. Men Dostojevskij hade lärt mig, att när man bjuds oräkneliga möjligheter är det svårt att nöja sig med få. Å andra sidan är det dumt att ta lärdom av en man som var besatt av speldjävulen större delen av sitt liv; en man som på sommaren 1860 åkte till Baden-Baden och spelade bort alla sina tillgångar, och sen åkte hem till sin fru och bad om att få sälja deras möbler.

Trav, tänkte jag. Nu skulle jag börja med trav igen. Där fanns lösningen. Så jag ringde till farfar. Han sa att jag skulle komma hem till honom. Farfar såg ut som en farfar ska göra. Han hade grått hår på hjässan, som om livet stannat upp. Han var rund om magen och skrynkligheten i hans ansikte dolde kanaler av visdom. Han hade även ett vitt, välansat Fidel Castro-skägg och en afrikansk ring i sitt högra öra.

När jag steg in i lägenheten luktade det farfar. Han stängde dörren bakom mig. Jag kände en doft av värme. Doft av rynkor. Doft av stolthet och karaktär. Jag tog några steg in i lägenheten och såg böcker om världskrigen, ett tiotal bilder på flygplan och på en hylla stod leksaksbilar, dinky-toys, uppradade: bilismen hade aldrig varit ett problem för farfar. Inte dokusåporna heller. Det fanns egentligen inte mycket som farfar retade sig på. Förutom när mamma ville prata om Vegas. Men en sak fanns det som verkligen störde honom, och det var om deltagarna i dokusåporna inte pratade tillräckligt tydligt.

”De talar som om de har häftmassa i käften”, gnällde han.

Farfar gillade inte tystlåtna människor.

När farfar inte smugglade sprit så tittade han på dokusåpor. Eller smugglade och smugglade, han körde och hämtade spriten nere i Tyskland. Svårare än så var det inte. Sen sålde han den dyrt i Sverige: det är ju trots allt inte så lätt att leva på sin pension om man spelar bort det mesta av den.

Ibland följde jag med söderut. Inte för spritens skull, utan för att jag älskade att åka bil på Autobahn. Och farfar höll inte igen. Hundrafyrtio kilometer i timmen var ett minimum. Ibland, när jag

var på mitt allra mest kritiska miljöhumör, frågade jag farfar om han någon gång hade tänkt på avgaserna.

”Äh, sån skit kan man inte tänka på.”

”Men du förgiftar ju faktiskt naturen, har du tänkt på det?”

”Då är vi kvitt”, svarade han. ”Tyskland och jag, då är vi kvitt. Då har vi båda förgiftat varandra.”

Farfar viste allt om alla dokusåpor: vem som var intresserad av vem, vem som hade sex med vem, vem som senast blev utröstad, varför Linda helt plötsligt hatade Micke och varför inte Carolina hade hånglat med Robban. *Big Brother* var hans favorit. *Robinson* sökte han till, men fick avslag. *Paradise Hotel* spelade han in på video eftersom det oftast gick samtidigt som *Farmen*. Och lika ofta som farfar sa ”Och för övrigt borde Khartago förstöras”, lika ofta sa han, ”Och för övrigt borde *Fab 5* läggas ner”.

”Är det okej om du visar mig hur man tolkar travtidningarna?” sa jag och la min hand på hans axel.

”Nej nej, inte idag, Sid. Det finns en anledning till att jag lurat hit dig.”

Farfar hade fått för sig att jag skulle hjälpa honom att logga in på ett community på nätet. Det globala nätet. Han tänkte minsann inte sitta och ruttna i sin lägenhet för att han varit änkeman de senaste åren.

”Hur går det annars med letandet?” undrade jag.

”Jo, jag har träffat två eleganta damer som jag har haft kontakt med... men du vet, det var inget speciellt, det var bara tjat och tjafs. Jag letar inte efter en regering, jag vill ha en frizon.”

”Men den där kvinnan som du skulle gå på dans med, henne har jag hört talas om.”

”Det blev inget med det”, sa han. ”Hon skrev i ett mejl att hon skulle ha vit kavaj på sig när vi träffades, och damer med kavaj, det betackar jag mig för. Och inte kan man dansa i kavaj heller, och speciellt inte i en vit sådan. Ta något ledigt på dig istället... ja, det skrev jag till henne.”

”Varför kan man inte dansa i en vit kavaj?”

”Det begriper du väl påg. Svetten rinner. Så nu träffar jag en metrosexuell istället.”

”Metrosexuell?”

”Hon är fin. Jag gillar henne. Men vi får se. Hon är svår.”

”Vad ska vi göra nu då, vad är det du vill ha hjälp med?”

”Jo, ser du, vi ska starta upp ett ny användare åt mig. Förresten... pappa din tyckte aldrig om att jag träffade nya fruntimmer... fruntimmer som inte kan bli en ny farmor för dig menar jag.”

”Nä, det var väl svårt för honom att förstå att du är intresserad av sånt.”

”Pah! Varför skulle jag inte vara det?”

”Jag menade inte så, jag är helt på din sida.”

”Vi kanske kan gå till kyrkogården i eftermiddag. Både farmor och pappa längtar nog efter oss. Det var ett tag sedan vi var där.”

”Gärna. Jag kan fixa blommor senare, så kan du göra dig i ordning.”

”Det ordnar sig. Och universitetet då, håller du ihop trådarna?”

”Äh, skit i det”, sa jag. ”Jag ska spela på trav istället. Det var därför jag kom hit.”

”Det tar vi imorgon. Idag hjälper vi mig. En sak i taget. Du är en fin grabb. Jag ska bara hämta min pipa, sen kan vi börja.”

Precis som en alkoholist varje dag bestämmer sig för att sluta dricka så bestämde sig farfar varje dag för att sluta röka pipa. När han hade hämtat sin pipa knackade han ur tobaken mot bordet och tittade överlägset på mig, som en Napoleon utan hatt. Han lät *Möte i monsunen* med Evert Taube stå på i bakgrunden.

”Okej”, sa jag, ”då måste du fylla i här, annars kan du inte bli registrerad. Du vet hur man gör med lösenord och så?”

”Ja, jag har varit inne på en del fina sidor. Mitt lösenord är alltid Messerschmitt. Bra va?”

”Jo, det låter bra. Men vad är det?”

”Herregud påg, vet du inte vad en Messerschmitt är? Lärde du dig ingenting i skolan.”

”Nej, tyvärr.”

Jag försökte se generad ut.

”Luftwaffe”, mumlade farfar samtidigt som röken vällde ut från munnen.

”Okej, sen måste du svara på de här frågorna också.”